

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

9
2023

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti

08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Qo'ng'irotboy Avezimbetovich

Elektron nashr. 584 sahifa, 30-sentyabr, 2023-yil.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari

Toshkulov Abduqodir Hamidovich, i.f.d., prof., O'zbekiston Respublikasi Prezidentining yoshlar, fan, ta'lim, sog'liqni saqlash, madaniyat va sport masalalari bo'yicha maslahatchisi o'rinbosari

Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari

Sharipov Qo'ng'irotboy Avazimbetovich, t.f.d., prof., TDIU rektori

Oblamuradov Narzulla Naimovich, i.f.n., dots., O'zR Tabiat resurslari vaziri o'rinbosari

Djumaniyazov Maqsud Allanazarovich, Qoraqalpog'iston Respublikasi Tabiat resurslari qo'mitasi raisi

Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati

Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari

Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i

Eshov Mansur Po'latovich, i.f.d., prof., TDIU Akademik faoliyat bo'yicha prorektori

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori

Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor

Yuldashev Maqsud Abdullayevich, p.f.d., prof., TDIU Moliya-iqtisod ishlari bo'yicha prorektori

Karimov Norboy G'aniyevich, i.f.d., prof., TDIU huzuridagi PKQTMO tarmoq markazi direktori

Hakimov Nazar Hakimovich, f.f.d. TDIU profesor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori

Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU Marketing kafedrası professori

Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori

Aliyev Bekdavlát Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., prof., Atrof-muhit va tabiatni muhofaza qilish texnologiyalari ilmiy-tadqiqot instituti

Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., Toshkent arxitektura-qurilish universiteti katta o'qituvchisi

Kamilova Iroda Xusniddinova, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU Ilmiy tadqiqotlar va

innovatsiyalar departamenti rahbari

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU huzuridagi Pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq Markazi xorijiy hamkorlik bo'yicha mutaxassis

Ekspertlar kengashi:

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Imomqulov To'liq Burxonovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
O'zR Tabiat resurslari vazirligi,
O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot"
jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Ichki turizmni rivojlanlantirishda davlatning o'rni.....	7
Dehqonov Burxon Rustamovich , tayanch doktorant	
Qishloq xo'jaligida sug'orish tizimlari boshqaruvini rivojlantirish yo'llari.....	11
Mirjamilova Hulkar Nurali qizi , assistent	
Yangi O'zbekiston sharoitida o'simliklar karantini tizimi faoliyatini takomillashtirish va iqtisodiy samaradorligini oshirish.....	15
Alimov Murodkosim Achilovich , mustaqil izlanuvchi	
"Yashil iqtisodiyot" da energetika sohasini investitsion holatining statistik tahlili.....	20
Umarov Faxriddin Umar o'g'li , katta o'qituvchi	
Yoqilg'i-energetika korxonalari moliyaviy barqarorligini ta'minlashda investitsion faoliyatning ahamiyati.....	26
Ergashev Muhibbek Aslam o'g'li , mustaqil izlanuvchi	
Tog'li hududlarda turizm biznesining rivojlanishi.....	31
Abduvakil Alimov Komil o'g'li , tayanch doktorant	
Ta'lim turizmining nazariy asoslari va O'zbekistondagi tendensiyalari.....	38
Maxmudova Nodira O'ktamovna , tayanch doktorant	
Turizmga innovatsion texnologiyalarni joriy qilish shart sharoitlari.....	43
Po'latov Ma'murjon Murodjon o'g'li , tayanch doktorant	
Mintaqaviy investitsion loyihalarning jozibadorligi tahlillari masalalari.....	46
Davlyatshayev Akmal Ashurmamatovich , dotsent, i. f. n.	
Yashil iqtisodiyotning tijorat banklaridagi ahamiyati va ularning raqamlashuvi.....	51
Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi , dotsent, PhD	
Turizmni rivojlantirishda "Tourism 4.0" konsepsiyasini joriy etish masalalari.....	57
Yuldasheva Dilnoza Ulug'bekovna , mustaqil tadqiqotchi	
Davlat tomonidan qishloq xo'jaligini moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish.....	62
Ollokulova Feruza Mansurovna , PhD; Jabborov Jahongir Abduvohid o'g'li , magistrant	
Перспективные направления "Зелёной химии" для Республики Узбекистан.....	66
Султанходжаев Бахтиёр Забихуллович	
O'zbekistonda transport va logistika sohasini rivojlantirish strategiyasi.....	73
Usmonov Botir , magistr	
Hududlarda investitsion faollikni oshirishga qaratilgan mexanizmni takomillashtirish.....	78
Sunatullayeva Shaxnoza Xurshid qizi , tayanch doktorant	
Qurilish tarmoqlarida boshqaruv faoliyatining iqtisodiy ko'rsatkichlari tahlili.....	82
Mirsodiqov Abdulla Tursunaliyevich , PhD	
Connection between interest rate on loans, cash flow and turnover of funds.....	87
Sharbat Abdullaeva , Professor; Sardor Abdullaev , the applicant	
Econometric Analysis of the Impact of IPO on the Market Capitalization of Companies.....	92
Shakhzod Saydullaev , PhD.	
Davlat xaridlarini takomillashtirishda byudjet mablag'laridan samarali foydalanishning mohiyati va zarurligi.....	101
Raximjonov Kamronbek Ilxomjon o'g'li , mustaqil tadqiqotchi	
O'zbekistonda to'lov tizimining raqamli transformatsiyasining o'ziga xos xususiyatlari.....	105
Otamurodov Shavkat Nusratillayevich , i. f. d. (DSc); Eshqulova Nasiba Normo'minovna , o'qituvchi	
Tijorat banki xizmatlarida ta'lim kreditining o'rni va uni takomillashtirish masalalari.....	110
Eldor Uskanov , mustaqil tadqiqotchi	
Korxonaning strategik boshqaruvini takomillashtirish.....	114
Maxmudov Nosir Maxmudovich , professor; Elmurodov Faxriddin Farxodovich , magistratura tinglovchisi	
Respublikada kichik biznesni moliya-kredit mexanizmlari orqali qo'llab-quvvatlash masalalari.....	120
Ergashev Otamurod Toshmurovich , PhD	
Mulk iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda muammo va yechimlar.....	125
Ermatov Musojalil Komilovich , kafedra dotsenti v. b.; Abdunazarov Oybek Abdumutalibovich , katta o'qituvchi	
Using intelligent and decision support systems for developing University Curriculum: semi-automated need analysis approach.....	132
Abduraxmanov Zafar Batirovich ; Ikromov Sayidolim Ismoilovich	
Challenges of Developing a Competitive Environment in the Context of Economic Liberalization.....	138
Akobirova Nodira Najmiddin qizi , asisstant	
Topical Issues of the Development of Recreational-Tourist and Military-Recreational Activities.....	141
Alimova Guzal Alisherovna , PhD in economics, docent	

Kreditlash jarayonlarida xulq-atvor iqtisodiyoti omilini joriy etish istiqbollari	146
Jo'rayeva Sevara Zakirovna , mustaqil izlanuvchi (PhD)	
Portfelli xorijiy investitsiyalarning milliy iqtisodiyotni rivojlantirishdagi roli	152
Kamilova Iroda Xusniddinova , PhD	
Exploring the Ethical Dimensions of Artificial Intelligence in Advancing Human Rights and Sustainability	156
Matkarimova Gulchekhra Abdusamatovna , Professor	
Tijorat banklarida muammoli kreditlar bilan ishlashning nazariy asoslari	163
Maxmudov Rahimjon Xamid o'g'li , mustaqil izlanuvchi	
Barqaror iqtisodiy o'sishga yalpi talab va yalpi taklif omillarining ta'siri	170
Nabiyev Ulug'bek Mirodiljon o'g'li , tayanch doktorant	
The potential advantages of implementing the Total Quality Education Management (TQEM) concept	175
Otakulov Makhamadjon , PhD	
Kichik yashil biznesni yanada rivojlantirish imkoniyatlari	181
Raximova Kizlarxon Ne'matjon qizi	
Jamg'armalar investitsiyalar manbasi sifatida	185
Sadikova Ra'no Abdullayevna , i. f. n., dots.	
Davlat moliyasining moddiy asosini oshirish orqali iqtisodiy o'sishga erishish	188
Shamsiyev Shuxrat Sayfutdin o'g'li , mustaqil izlanuvchi	
Aholi turmush darajasini oshirishda ijtimoiy himoyaning o'rni	191
Sherjonov Sherjon Alijan o'g'li , mustaqil izlanuvchi	
Xo'jalik yurituvchi subyektlar to'lov qobiliyatini aniqlashning nazariy-uslubiy masalalari	196
Adashaliyev Baxtiyorjon Valisher o'g'li , dekan o'rinbosari	
Kichik sanoat zonalarini faoliyatini samarali boshqarish tamoyillari	203
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich , dotsent; Adilbekov Allayar Anvarbekovich , magistrant	
Aholini ijtimoiy himoya qilishda pensiya va ijtimoiy nafaqalarning o'rni	206
Aliyev Ma'ruf Komiljon o'g'li , mustaqil izlanuvchisi	
Использование методов управления для повышения эффективности производства на предприятиях	212
Алиева Надирахон Абдумаликовна , PhD. доц.; Тлеумуратова Мадинабону Дилмурат кизи , ст. 3-курса	
Korxonalar moliyaviy barqarorligini ta'minlash mexanizmini takomillashtirish	217
Z. G. Allaberganov , kafedra dotsenti	
Davlat fiskal (byudjet-soliq) siyosatining aholi bandligiga ta'siri va uni takomillashtirish	222
Asatullayev Xurshid Sunatullayevich , i. f. n., professor	
O'zbekistonda iqtisodiyot tarmoqlariga raqamli iqtisodiyotni shakllantirish omillari	228
Axmedova Yulduz Sunatullayevna , kafedra o'qituvchisi	
Moliyaviy risklarni baholash usullari, boshqaruvdagi yondashuvlari	232
Baymuratova Gulirayxon Tursunbayevna , kafedra dotsenti	
Sug'urta kompaniyalarining moliyaviy barqarorligini ta'minlashda biznes jarayonlarini boshqarish	236
Baxriyev Dilshod Rizvonkulovich , mustaqil izlanuvchi	
Tijorat banklarida investitsiya loyihalarini moliyalashtirishning ekonometrik modellashlash ko'rsatkichlari	242
Berdiyev Akram O'ktamovich , mustaqil izlanuvchi	
Innovatsion muhitni shakllanishi va rivojlanishida investitsiyaning zarurligi	253
Bobobekov Ergash Abdumalikovich	
Meva-sabzavotchilik klasterlarida yashil moliyalashtirishning nazariy asoslari va xususiyatlari	258
Botirov Erkinjon Xayitovich , kafedra dotsenti	
O'zbekiston Respublikasida xorijiy investitsiyalarni jalb etish orqali investitsion salohiyatni oshirish	263
G'aybullayev Odil Baxtiyarovich , kafedra dotsenti v. b.	
Tadbirkorlik subyektlarining innovatsion loyihalarini moliyalashtirishni qo'llab-quvvatlash mexanizmini takomillashtirish	269
Jubanova Bayramgul Aymuratovna , PhD	
Soliq ma'muriyatchiligi va uni raqamlashtirishni ekspert baholash yo'llari	272
Ibragimov Boburshoh Bohodir o'g'li , i. f. d. (PhD), doktorant (DSc)	
Xalqaro standartlarga muvofiq buxgalteriya autsorserlari tomonidan moliyaviy hisobotlarni transformatsiya qilishni takomillashtirish	278
Islomov Alisher Baxtiyor o'g'li , mustaqil izlanuvchi	
O'zbekistonda moliyaviy hisob va hisobotni MHXSlariga transformatsiya qilishda asosiy vositalar hisobini tashkil etish masalalari	284
Qurbanova Shaxrinoz , tayanch doktorant	
Yerlarning degradatsiyaga uchrashi va oldini olish bo'yicha chora-tadbirlar	288
Mamanazarova Nasiba Jo'rayevna , kafedra doktoranti	
Davlat sektorida ichki auditni tashkil etish xususiyatlari	292
Mamirjon Jaloliddinov , mustaqil izlanuvchi	

Финансирование акционерных общества через рынок капитала	297
Муминов Шохжахон Суюнович , ассистент кафедры	
Необходимость развития предпринимательской и страховой деятельности риски на рынке Узбекистана	302
Муятдинов Махмуд Жалелович , независимый исследователь	
Инвестиционная привлекательность как фактор экономического развития страны	307
Назарова Гузал Баходировна	
Tijorat banklarida kreditlash jarayonlarini takomillashtirish masalalari	312
Nozima Abdullayeva , mustaqil tadqiqotchi	
Tijorat banklarining xizmatlar sohasini kreditlash amaliyotiga ta'sir etuvchi omillarning ekonometrik tahlili	316
Nurmuxammedov Abdijabbar Yunusovich , kafedra dotsenti v. b.	
Современное решение, которое положительно влияет на логистические услуги и резко снижает смертность на перекрестках	326
Тажимуратов Умид Рузमतovich , Бахриев Иброхим Исометдинович , кандидат медицинских наук, доцент; Жуманиёзов Эркин Худойбергенович , кандидат медицинских наук, доцент; Тажимуратов Рузमत Отажанович , кандидат медицинских наук, Тажимуратов Абдусами Умид угли , ученик 10 класса	
O'zbekiston Respublikasi tijorat banklarida dividend siyosati va tendensiyalari tahlili	333
Temirov Abdulaziz Alimjanovich , kafedra dotsenti, i. f. n.	
Современное состояние инвестиционного потенциала Республики Узбекистан	339
Топилдиев Сохибжон Рахимжонович , DSc; Одилова Дилноза Барнаевна , PhD	
Portfelli xorijiy investitsiyalarni milliy iqtisodiyotni rivojlantirishdagi roli	345
Tosheva Ziroat Aliqul qizi	
Kichik biznes subyektlarida raqamli texnologiyalardan foydalanishning ilmiy-nazariy jihatlarini	349
To'rayeva Nafisa Odilovna , mustaqil izlanuvchi	
О достижениях Узбекистана в реализации национальных целей и задач устойчивого развития	355
Турсун Мухитович Ахмедов , и. ф. д., проф.; Гавхар Рустамовна Хидирова , докторант, и. ф. ф. д., доц.	
Влияние корпоративного управления в зеленой экономике	359
Уринов Бобур Насиллоевич , заведующий кафедрой	
Ko'chmas mulkni soliqqa tortishning o'ziga xos xususiyatlari	366
Fayziyev Farrux Abdullaxojayevich , kafedra dotsenti	
Transport tizimi iqtisodiy rivojlantirish yo'nalishlari	374
Fayzullayev Javlonbek Sultonovich , DSc.	
Oliy ta'lim muassasalarida byudjet mablag'laridan samarali foydalanishning ayrim fundamental masalalari	382
Xayriddinov Sh. B. , mustaqil izlanuvchi	
Xalqaro raqamli valyuta bozorini rivojlantirish istiqbollari	385
Xolov Nabijon Qaxramonovich , PhD.	
Nodavlat notijorat tashkilotlarning rivojlanishi va hozirgi shart-sharoitlari	391
Xusanov Otabek Nishonovich , PhD, mustaqil izlanuvchi	
Banklarining aktivlarini daromadlilikini oshirish yo'llari	396
Elbusinova Umida Xamidullayevna , kafedra dotsenti	
Особенности методики проведения аудита затрат на производство	401
Хилола Икрамова Ровшан кизи , базовый докторант	
Ta'lim islohotlarining ma'naviyatdagi o'rni	407
Bekdavlat Aliyev	
O'zbekistonda tijorat banklari emission operatsiyalarining dolzarb masalalari	412
O'ktamova Nozima Narzulla qizi , kafedra dotsenti	
Moliyaviy barqarorligi tushunchasining konseptual mohiyati, turlari va asosiy tavsiflari	416
Eshquvatov Aziz Baxtiyorovich , mustaqil izlanuvchi	
XX asr jadid ma'rifatparvarlari Abdurahmon Toshkandiy va Abdulla Avloniy axloqiy konsepsiyalaridagi umumiylik va xususiylik	420
Abrorxon Asatulloev Asatulloevich , falsafa fanlari doktori (PhD)	
Yer resurslaridan foydalanishning iqtisodiy va huquqiy asoslari	424
Abdurahmanova Muqaddas Toxtasinovna	
Стратегии привлечения иностранных инвестиций для содействия устойчивому экономическому росту в Республике Узбекистан с акцентом на инициативы зеленого развития	431
Нилуфар Зикируллаева Дилмуродовна , аспирант	
Bank tizimi barqarorligini oshirishda kredit risklarining ahamiyati va ularni kamaytirish yo'llari	440
Xolmamatov Farhodjon Kubayevich , iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, professor	
Baholash faoliyatini rivojlantirish yo'nalishlari va uning huquqiy asoslari	446
Bobirjon Aktamov , mustaqil tadqiqotchi	

Suv resurslaridan foydalanishni iqtisodiy boshqarish samaradorligini kompleks baholash uslubiyoti.....	454
Axmedov Sayfullo Normatovich , t. f. n., mustaqil tadqiqotchi	
Oliy ta'lim muassasalarida ilmiy-tadqiqot faoliyatini boshqarishni takomillashtirish metodologiyasini ishlab chiqish.....	459
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li	
Daromadlarni qayta taqsimlashda "tashabbusli byudjet" tizimini qo'llashning zamonaviy modellari va ulardan samarali foydalanish yo'llari.....	464
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich , dotsenti, iqtisodiyot fanlari nomzodi	
The Impact of Foreign Direct Investment on Economic Growth in Uzbekistan.....	472
Tulkin Imomqulov , PhD Associate Professor	
O'zbekistonda elektron tijoratning rivojlanish bosqichlari.....	478
Karimova Shirin Zoxid qizi , tayanch doktorant	
O'zbekistonda kichik tadbirkorlik subyektlari faoliyati ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishining statistik tahlili.....	483
Saodat Toshaliyeva Toxirovna , PhD	
Современное состояние инвестиционного потенциала Республики Узбекистан.....	490
Топилдиев Соҳибжон Раҳимжонович , DSc; Одилова Дилноза Барнаевна , PhD	
Tijorat banklari kreditlari hajimining barqaror o'sishini ta'minlash.....	497
J. Y. Isakov , i.f.d., prof.	
The Securities Transactions of Commercial Banks.....	502
Iskandar Sulaymonov , assistant teacher	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida turizm industriyasining rivojlanishi va istiqboli.....	507
Abdulxakimov Zuxrali Tursunaliyevich , PhD	
Soliq ma'muriyatchiligi: nazariya, rivojlanish, taklif.....	511
Isroilov Bohodir Ibragimovich , i. f. d., professor; Ibragimov Boburshoh Bohodir o'g'li , PhD	
Yangi O'zbekiston jamiyat hayotining joni va ruhi ma'naviyatdir.....	516
Davletova Muxabbat Narimanovna , mustaqil izlanuvchi	
Moddiy-texnik resurslar salohiyatidan foydalanish samaradorligi.....	519
Halimova Dilora Olimboyevna , mustaqil izlanuvchi	
Хлопково-текстильная промышленность государства.....	523
Халиков Талибжон Луптуллаевич , ассистент кафедры	
Directions of Sustainable Development of Tourism: A Case of top Developed Countries.....	527
Khusniddin Egamnazarov	
Yevropa Ittifoqining shakllanishi va rivojlanish bosqichlari.....	534
Abduraxmonov Farxod Abdufarmonovich , siyosiy fanlar doktori (DSc.)	
Korxona strategiyasini amalga oshirishda inson resurslari boshqaruvining o'rni va ahamiyati ("O'zbekneftgaz" AJ kompaniyasi misolida).....	548
Xasanova Nafisa Shavkatovna	
Transmission mexanizm valyuta kanali samaradorligini tahlil qilish metodologiyasi.....	554
Absalamov Akram Tolliboyevich	
Tijorat banklarining hududlarni kreditlashni ayrim nazariy jihatlar.....	560
Bo'ribayev Erkinjon Narbay o'g'li	
Mintaqa iqtisodiyotidagi tarkibiy o'zgarish jarayonlarining o'ziga xos xususiyatlari.....	563
Madraximov Kaxramon Egamberganovich	
Biznes tuzilmalarini strategik tahlil qilish usullari va ularni qo'llash doiralari.....	569
Matyoqubova Dilfuza Olimboevna	
Qishloq joylarning resurs salohiyati mamlakat iqtisodiyotining agrar sektoridagi o'rni va ahamiyati.....	575
Tursunpo'latov Farxodjon Xoshimjon o'g'li	
Tijorat banklarida mijozga yo'naltirilgan biznes jarayonlar transformatsiyasining hozirgi holati.....	579
Erdonayev Aliqul Xalimovich	

TIJORAT BANKLARIDA MIJOZGA YO'NALTIRILGAN BIZNES JARAYONLAR TRANSFORMATSIYASINING HOZIRGI HOLATI

Erdonayev Aliqul Xalimovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD

Annotatsiya: Mazkur maqolada tijorat banklarining mijozga yo'naltirilgan strategiyalarga asoslangan biznes jarayonlarini transformatsiya qilish holati tahlil qilingan. Raqamli iqtisodiyot sharoitida bank xizmatlarining moslashuvchanligi, individual yondashuvlar, texnologik innovatsiyalar va mijozlar ehtiyojiga mos echimlar ishlab chiqish muhimligi asoslab berilgan. Amaliy tajribalar asosida transformatsiya jarayonining afzalliklari, mavjud muammolar va takomillashtirish yo'nalishlari aniqlangan.

Kalit so'zlar: tijorat banklari, mijozga yo'naltirilgan yondashuv, biznes jarayonlar, raqamli transformatsiya, bank xizmatlari.

Abstract: This article analyzes the current state of transformation of business processes in commercial banks based on customer-oriented strategies. It emphasizes the importance of flexibility in banking services, personalized approaches, technological innovations, and customer-focused solutions in the context of the digital economy. Practical analysis reveals the benefits of transformation, existing challenges, and directions for improvement.

Key words: commercial banks, customer-oriented approach, business processes, digital transformation, banking services.

Аннотация: В данной статье рассматривается текущее состояние трансформации бизнес-процессов коммерческих банков на основе клиенториентированных стратегий. Обоснована важность гибкости банковских услуг, индивидуального подхода, внедрения технологических инноваций и разработки решений, соответствующих потребностям клиентов в условиях цифровой экономики. На основе практического анализа выявлены преимущества трансформации, существующие проблемы и направления улучшения.

Ключевые слова: коммерческие банки, клиенториентированный подход, бизнес-процессы, цифровая трансформация, банковские услуги.

KIRISH

Bugungi raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklari faoliyati nafaqat moliyaviy xizmatlar ko'lamining kengayishi, balki mijozga yo'naltirilgan strategik yondashuvlarning joriy etilishi bilan ham tavsiflanmoqda. Mijozlar ehtiyojlarini chuqur tahlil qilish, ularning afzalliklariga moslashtirilgan mahsulot va xizmatlar yaratish, raqobatbardoshlikni oshirishda muhim omilga aylanmoqda. Shu sababli, bank tizimi oldida turgan asosiy vazifalardan biri – biznes jarayonlarini transformatsiya qilish orqali xizmat ko'rsatish sifatini yangi bosqichga olib chiqishdir.

So'nggi yillarda O'zbekistonda bank tizimini modernizatsiya qilish, raqamli texnologiyalarni keng joriy etish va mijozlarga qulay sharoitlar yaratish borasida keng ko'lamli islohotlar amalga oshirildi. Xususan, chakana bank xizmatlarining qayta qurilishi, universal menejerlik tizimining joriy etilishi, mijozlarga xizmat ko'rsatishda tezkorlik va shaxsiylashtirishning ustuvorlik kasb etishi banklarning ichki jarayonlariga yangi talablar qo'ymoqda. Biroq, bu jarayonlar barcha tijorat banklari tomonidan birdek samarali yo'lga qo'yilmayotgani, ayrim banklar hali ham an'anaviy operatsion yondashuvlar bilan cheklanayotgani kuzatilmoqda.

Mazkur ilmiy maqolada tijorat banklarida mijozga yo'naltirilgan biznes jarayonlarini transformatsiya qilishning hozirgi holati tahlil qilinadi. Shuningdek, ilg'or xorijiy tajribalar, milliy bank amaliyoti, raqamli strategiyalar va mijozlar bilan aloqalarni optimallashtirish yo'nalishlari asosida transformatsiyaning dolzarb yo'nalishlari ochib

beriladi. Maqola doirasida mijozga yo'naltirilgan yondashuvni amalga oshirishdagi amaliy muammolar, tizimli to'siqlar va rivojlanish imkoniyatlari ilmiy-nazariy asosda ko'rib chiqiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Mijozga yo'naltirilgan boshqaruv konsepsiyasi bank tizimining transformatsiyasi bilan chambarchas bog'liq bo'lib, bu masala bo'yicha xalqaro miqyosda qator tadqiqotlar olib borilgan. Xususan, Don Peppers va Martha Rogers o'zlarining "The One to One Future" asarida mijozga yo'naltirilgan yondashuvni banklar uchun strategik ustuvorlik deb baholaydi. Ularning fikricha, mijozni markazga qo'ygan banklar raqobatda ustunlikka erishadi, xizmat sifati oshadi va sodiq mijozlar bazasi shakllanadi.

Philip Kotler o'zining "Marketing Management" kitobida xizmat ko'rsatish sektorida, ayniqsa moliya sohasida, mijoz ehtiyojlari asosida takliflar ishlab chiqish mijozlar sodiqligi va daromadlilikni ta'minlashda muhim omil ekanini ta'kidlaydi. U banklar uchun "mijoz hayoti sikli" konsepsiyasini taklif qilib, har bir bosqichda mos xizmatlar ko'rsatishni tavsiya qiladi.

Yevropa Ittifoqi banklarida amalga oshirilgan raqamli transformatsiyalar tajribasi ustida ishlagan Christine Lagarde 2019-yilda Yevropa Markaziy Bankidagi chiqishida, raqamli texnologiyalarni bank faoliyatiga integratsiya qilish nafaqat operatsion samaradorlikni, balki mijozlar bilan aloqalarni ham yaxshilashini qayd etgan. Shu yo'nalishda, mijozga yo'naltirilgan texnologik echimlar banklar faoliyatida ustuvor yo'nalish sifatida belgilanmoqda.

O'zbekiston kontekstida esa, G'.A. Xudoyberganov va M.Y. G'ulomov tijorat banklarining xizmat ko'rsatish sifati va mijozlar bilan ishlash strategiyasini chuqur tahlil qilgan. Ularning tadqiqotlarida bank xizmatlarini diversifikatsiya qilish, mijoz ehtiyojlariga moslashtirish hamda chakana xizmatlarni rivojlantirish asosiy yo'nalishlar sifatida ko'rsatilgan. 2020-yilda ularning maqolalarida O'zbekiston bank tizimida raqamli platformalarga asoslangan xizmat turlarining ommalashuvi iqtisodiy islohotlar bilan bevosita bog'liq ekani ta'kidlangan.

Shuningdek, J.B. Quinn va T.W. Hilmer o'z tadqiqotlarida xizmat ko'rsatish muhitida intellektual kapital va mijozga yo'naltirilganlik bankning barqaror ustunlik manbai ekanini asoslab bergan. Ular xizmat ko'rsatishda innovatsion yondashuvlar, ayniqsa mijozlar bilan to'g'ridan-to'g'ri muloqot qiluvchi xodimlarning malakasini oshirish strategik ahamiyat kasb etishini ko'rsatgan.

Mamlakatimizdagi yangi islohotlar doirasida "Hamkorbank", "Ipoteka bank" va "Biznesni rivojlantirish banki" tomonidan joriy etilgan mijozga yo'naltirilgan xizmat modellari ham milliy tadqiqotlar doirasida o'rganilgan bo'lib, bu borada O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki, Iqtisodiy tadqiqotlar va islohotlar markazi tomonidan tayyorlangan tahlillar muhim manba bo'lib xizmat qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotda asosiy ma'lumotlar tijorat banklarining yillik hisobotlari, Markaziy bank statistikasi, shuningdek, Iqtisodiy tadqiqotlar va islohotlar markazi tahlillariga tayangan holda yig'ildi. Olingan ma'lumotlar kontent tahlili, taqqoslama yondashuv va grafik-analitik usullar orqali chuqur tahlil qilindi hamda mavjud holatni kompleks baholash imkonini berdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Bankning tuzilmaviy bo'linmalari, bank faoliyati turlari va ular o'rtasidagi bog'lanishlar soni bo'yicha u murakkab tizim hisoblanadi. Bank tizimi quyidagi xususiyatlarga ega:

Yaxlitlik. Tizim sifatida bankning yaxlitligi bank mahsulotlari va xizmatlarini ishlab chiqarishning iqtisodiy va texnologik umumiyliigi bilan bog'liq.

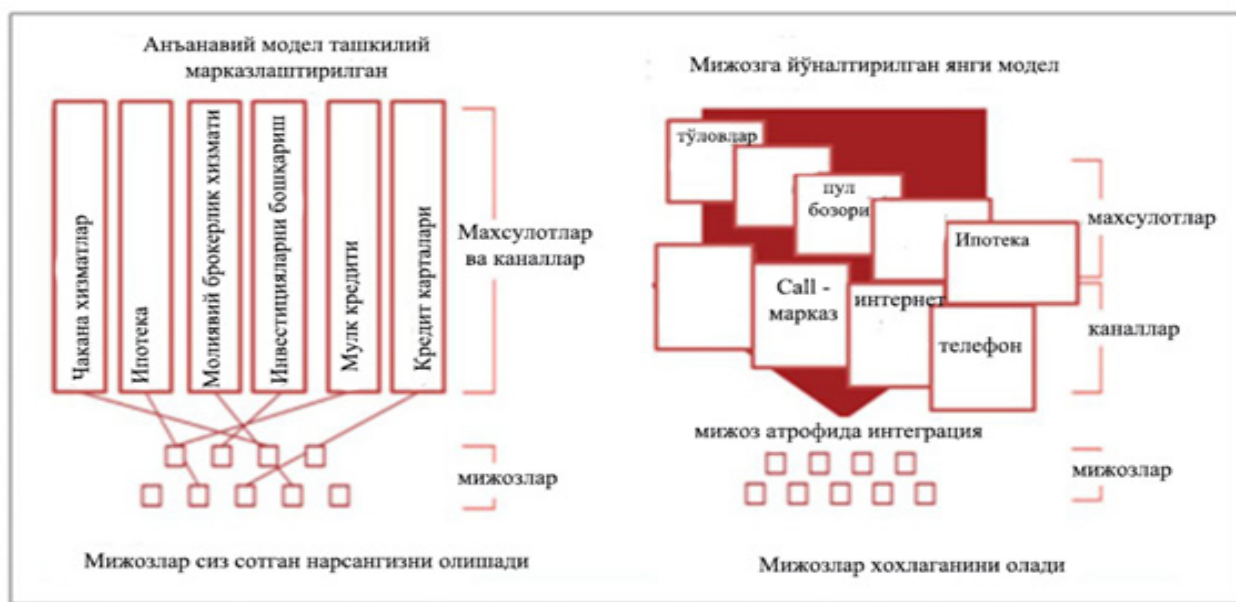
Tashqi muhit bilan o'zaro ochiq munosabatlar. Bank tashqi muhit bilan chambarchas aloqada bo'lgan va uning bevosita (mahalliy tashqi muhit) yoki bilvosita (global tashqi muhit) ta'siri ostida bo'lgan ochiq tizimdir.

Dinamizm. Bankni yagona tizim sifatida o'zgartirish (transformatsiya qilish) imkoniyati mavjud.

O'z-o'zini tartibga solish. Bank ichki va tashqi o'zgarishlarga ma'lum chegaralarda moslasha oladigan, o'z-o'zini tartibga soluvchi tizimdir.

Bank faoliyati konsepsiyalarining rivojlanishi iqtisodiy rivojlangan mamlakatlarda vujudga kelgan bo'lib, texnologik taraqqiyot asosida mijozlarning bank xizmatlariga bo'lgan ehtiyojlarini qondirishga asoslanadi. G'arb banklarida keng qo'llanilayotgan mijozga yo'naltirilgan model mijozlarning ehtiyojlarini markazga qo'yib, bankning barcha biznes jarayonlarini shu atrofda yaratish va tashkil etishni nazarda tutadi. Bu modelda mijoz bank xizmatlarining asosiy nuqtasi bo'lib, bank operatsiyalari va xizmatlarini shaxsiy ehtiyojlariga moslashtirish muhim hisoblanadi.

Mamlakatimiz banklari uchun jahon standartlariga moslashish va moliyaviy bozorda raqobatbardoshligini oshirish maqsadida Bank 3.0 va Bank 4.0 konsepsiyalariga muvofiq o'z faoliyatlarini transformatsiya qilish zarur. Bu o'zgarishlar bankning qiymat zanjirini to'liq qayta ko'rib chiqishni va mijozlarga yangi, raqamli xizmat ko'rsatish uslublarini joriy etishni talab qiladi. Ushbu modellar bankning ichki jarayonlarini optimallashtirish va innovatsion texnologiyalardan samarali foydalanishni nazarda tutadi (1-rasm).

1-rasm. Yuridik kompaniyalar va tijorat banklari faoliyatining mijozga yo'naltirilgan biznes modellarini taqqoslash.

Tijorat banklari faoliyatining mijozlarga yo'naltirilgan boshqaruv modeli asosiy qoidalarini ko'rib chiqamiz. Raqamli iqtisodiyot sharoitida ko'plab banklar o'z strategiyalarida mijozga yo'naltirilgan biznes modeliga o'tishni birinchi o'ringa qo'yadilar, ya'ni mijozning ehtiyojlarini to'liq qondirish banklar butun faoliyatining markazida bo'ladi.

An'anaviy amaliyotda tijorat banklari o'z xizmatlari sifatini oshirish va yangi mahsulotlar yaratish orqali yangi mijozlarni jalb qilar edilar. Bugungi kunda esa faqat sifatni yaxshilash orqali rivojlanishga erishish mumkin emas. Shuning uchun bank rahbariyatining asosiy maqsadi – mijozlarning ehtiyojlarini aniqlash va ularni qondirishga qaratilgan muvofiq mahsulotlarni yaratishdan iborat.

Raqamlashtirish nuqtayi nazaridan bank strategiyasini shakllantirishda mijozlarning talablarini tahlil qilish asosiy ahamiyatga ega bo'lib, bu tashqi muhitdagi o'zgarishlarni oldindan aniq bashorat qilishni talab qiladi. Shu bilan birga, iste'molchilarning xatti-harakatlari va afzalliklaridagi umumiy tendensiyalarni kuzatish orqali muayyan xulosalar chiqarish mumkin. Zamonaviy banklar uchun eng muhim vazifalardan biri – iste'molchilarni mahsulot va xizmatlarni yaratish jarayoniga jalb qilishdir. Bu esa bankning strategik rivojlanishi va innovatsion biznes modelining eng yuqori nuqtasi sifatida baholanadi.

Bugungi kunda moliyaviy xizmatlar iste'molchilari bozordagi raqobatchilarning afzalliklarini juda yaxshi bilishadi. Ularning talablari yuqori darajada shakllangan bo'lib, bu banklarni o'z xizmatlarini yanada takomillashtirishga va mijozlarga mos yechimlarni taklif etishga undaydi. Ular uchun nafaqat xizmat sifati, balki mahsulotning mosligi va individual yondashuv ham juda muhim ahamiyat kasb etadi.

Ilgari banklar an'anaviy boshqaruv tamoyillari asosida ish olib borib, klassik reklama usullaridan – televizor, radio, gazeta va jurnallardan foydalangan bo'lsalar, hozirgi kunda ular tezkor ravishda oflayn faoliyatini onlayn formatga o'tkazib, raqamli dunyoda faoliyat yuritishga moslashmoqdalar. Bugungi tezkor va raqobatbardosh bozor sharoitida banklar ikki yo'nalishda ham mijozlarning sodiqligini saqlab qolish uchun doimiy ravishda harakat qilishi kerak.

Shu bilan birga, an'anaviy xizmatlar darajasi ko'p jihatdan naqd puldan foydalanish tendensiyalari bilan bog'liq. Biroq, zamonaviy iqtisodiy talablar va texnologik rivojlanish muomaladagi naqd pul miqdorini kamaytirishni muhim vazifaga aylantirmoqda. Bu o'zgarishlarga moslashish uchun banklar o'z operatsiyalarini virtual muhitga ko'chirishlari, an'anaviy ofislar sonini qisqartirishlari va virtual ofislarni tashkil qilishlari lozim. Shuningdek, yangi xizmat ko'rsatish yo'nalishlarini kuchaytirish orqali mijozlarga yanada qulay va zamonaviy yechimlar taklif qilish zarur.

Bu jarayon nafaqat bank xizmatlarini modernizatsiya qilishni, balki mijozlar uchun xizmat sifatini oshirish va ularning ehtiyojlariga tezkor javob berishni ham ta'minlaydi. Raqamli transformatsiya banklarning kelajakka tayyor bo'lishi uchun asosiy yo'nalishlardan biri bo'lib qolmoqda.

Shunday qilib, banklar, masalan, naqd pulsiz to'lovlarni amalga oshiradigan supermarketlar bilan o'zaro hamkorlik strategiyalari asosida raqamli iqtisodiyotning innovatsion jarayonlarini ta'minlash uchun tegishli texnologiyalarni ishlab chiqishlari kerak. Bundan tashqari, ular o'z mijozlarining talablarini qondirish uchun yangi g'oyalarni izlashlari darkor. Shunga qaramay, amaliyot shuni ko'rsatmoqdaki, mamlakatimizda bank bozorida ushbu yo'nalishni rivojlantirish bo'yicha faollik juda zaif. Bizning fikrimizcha, to'lov jarayonidan chetda qolish xavfi va tarqatish kanallarini kengaytirish imkoniyatlarining ko'pligiga tijorat banklari tomonidan yetarlicha e'tibor qaratilmayapti.

"Hamkor" bankdan tashqari, kichik va o'rta banklar, ayniqsa, global tendensiyalardan orqada qolmoqda. Ularning raqamlashtirish siyosati zamon talablariga javob bermaydi, bu esa banklarning strategik rejalashtirishidagi kamchiliklardan dalolat beradi.

Mijozlarga yo'naltirilgan bankning foydasi uning mijozlar bilan samarali ishlashining natijasi sifatida ko'rilishi kerak. Shunday qilib, doimiy mijozlar bankning eng qimmatli aktivi bo'lib, kelajakda barqaror foyda olishni ta'minlaydi. Olingan foyda esa bank samaradorligini ko'rsatadi.

Bundan tashqari, mamlakatimizda transformatsiyani amalga oshirgan qator tijorat banklari – Tashqi iqtisodiy milliy bank, Asaka, Hamkor va boshqa banklar tajribasi shuni ko'rsatmoqdaki, muvaffaqiyatning muhim elementi – mintaqadagi mijozlar bilan hamkorlik aloqalarini o'rnatishdir. Chunki mijozlar soni emas, balki ular bilan yaqin munosabatlar o'rnatish va ularning ehtiyojlarini aniq tushunish muhim ko'rsatkich hisoblanadi. Mavjud mijozlarning bankka bo'lgan ishonchi uning reputatsiyasini belgilaydi. Bankning reputatsiyasi esa bo'lajak mijozlar uchun asosiy mezon bo'lib xizmat qiladi.

Ko'pgina boshqaruv modellarida bank mablag'larini boshqarish huquqiga ega bo'lgan rahbar xodimlar bilan mijozlar bilan bevosita aloqada bo'lgan xodimlar o'rtasida vakolatlar bo'yicha cheklovlar mavjud. Ammo amaliyot shuni ko'rsatmoqdaki, zamonaviy sharoitda ushbu cheklovlarni qayta ko'rib chiqish zarur. Front-ofis xodimlariga ma'lum boshqaruv qarorlarini qabul qilish vakolatini berish, xususan, bank faoliyati natijasida yuzaga kelgan noqulayliklar yoki muammolar uchun mijozlarga tovon to'lash kabi huquqlarni taqdim etish – mijozlarning muammolarini tezkor va samarali hal etish imkonini yaratadi.

Bunday yondashuv nafaqat mijozlarning qoniqish darajasini oshiradi, balki bankning umumiy imidjini yaxshilashga va mijozlar bilan uzoq muddatli ishonchli munosabatlarni o'rnatishga yordam beradi. Front-ofis xodimlariga kengroq vakolatlar berilishi ularning ish samaradorligini oshiradi, muammolarni joyida hal qilish va qiyin vaziyatlarda tezkor qaror qabul qilish imkonini yaratadi. Bunday yondashuv bankning mijozlarga yo'naltirilgan strategiyasida muhim qadam hisoblanadi.

Hududi va funktsionalligi bo'yicha boshqaruv modellari doirasida mijozga yanada yaxshi xizmat ko'rsatish maqsadida bank bo'linmalarining o'zaro hamkorligi yetarli darajada yo'lga qo'yilmagan. Shu sababli, bank ushbu modelga o'tishda o'zining butun konsepsiyasini to'liq qayta qurishi zarur.

Masalan, "Biznesni rivojlantirish banki"ning transformatsiya jarayonlarini amalga oshirayotgan "Ernst & Young" kompaniyasi tomonidan taklif etilgan chakana bank xizmatlarini tashkil etishning yangi strukturasi universal menejerlar va kassirlar tayyorlash dasturi misol bo'la oladi. Yangi tizim asosida chakana bank xizmatlari bloki tashkil etildi. Bu esa mijozlarning barcha ehtiyojlarini (kredit olish, valyuta operatsiyalari va boshqalar) bitta xodim orqali tezkor va qulay tarzda hal etish imkonini yaratdi. Bu yondashuv mijozlarga moslashtirilgan xizmatlar ko'rsatishning yanada samarali tizimini joriy qilishga olib keldi.

Hozirgi sharoitda ish samaradorligini oshirish va xarajatlarni qisqartirish maqsadida bank faoliyatini transformatsiya qilish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Yangi texnologiyalarni joriy etish orqali banklar o'z xarajatlarini sezilarli darajada kamaytirishga va fintex kompaniyalari bilan bozorda raqobatlashish imkoniyatini oshirishga erishmoqda.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Bugungi kunda tijorat banklarining raqamli iqtisodiyotga moslashuvi va mijozga yo'naltirilgan boshqaruv modelini joriy etishi bank sohasida barqarorlik, samaradorlik va raqobatbardoshlikni ta'minlashning eng muhim omillaridan biri sifatida namoyon bo'lmoqda. Transformatsiya jarayonlari faqat texnologik o'zgarishlar bilan emas, balki xizmat ko'rsatish madaniyati, ichki boshqaruv strukturalari va mijozlar bilan aloqa uslublarining tubdan yangilanishi bilan ham tavsiflanmoqda. Tajriba shuni ko'rsatadiki, transformatsiyani muvaffaqiyatli amalga oshirgan banklar doimiy mijozlar bazasini kengaytirish, xizmat sifati va tezkorligini oshirish orqali barqaror daromadga erishmoqda.

Shuningdek, front-ofis xodimlariga kengroq vakolat berish, chakana xizmatlar blokini qayta tashkil etish, universal menejerlar konsepsiyasini joriy etish hamda raqamli xizmatlar spektrini kengaytirish transformatsiyaning

muhim yo'nalishlariga aylangan. Biroq, mamlakatimizda hali ham bu boradagi faollik past bo'lib, kichik va o'rta banklar global tendensiyalardan orqada qolmoqda. Bu esa strategik rejalashtirish va mijozga yo'naltirilgan yondashuvni chuqurroq joriy etishni taqozo qiladi.

Shu bois, tijorat banklarining kelgusi rivojida transformatsiyani faqat texnik darajada emas, balki institut sifatida ichki madaniyat darajasida ham amalga oshirish zarur. Faqat shundagina bank tizimi zamonaviy talablar va mijozlar kutgan darajaga mos ravishda takomillashadi hamda barqaror raqamli iqtisodiyotning ajralmas bo'g'iniga aylanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. G'.A. Xudoyberganov, M.Y. G'ulomov. Tijorat banklari faoliyatida xizmatlar sifati va raqamli transformatsiya. – T.: Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar, 2020. – 184 b.
2. Исаев, Р.А. Банк фаолиятининг эталон (стандарт) моделлари фаолияти // СРС Бизнес мактаби [Электрон ресурс]. – УРЛ: <https://www.src-master.ru/article25518.html> (кириш санаси: 31.03.2019).
3. G.G. Ziyadullaeva. Bank marketingida mijozlar bilan ishlash mexanizmlari. – T.: Bank-moliya akademiyasi, 2021. – 208 b.
4. A.A. Ishmurov. Bank tizimida raqamli texnologiyalarning joriy etilishi. – T.: Iqtisodiyot, 2022. – 224 b.
5. A.S. Xayitov. Bank faoliyatida innovatsion yondashuvlar. – T.: Fan va texnologiya, 2020. – 240 b.
6. D.N. Nazarov. Mijozga yo'naltirilgan boshqaruv va xizmat sifati. – T.: Iqtisodiyot, 2019. – 196 b.
7. Philip Kotler. Marketing Management. – Pearson Education, 2016. – 816 p.
8. Don Peppers, Martha Rogers. The One to One Future. – New York: Currency Doubleday, 1993. – 432 p.
9. J.B. Quinn, T.W. Hilmer. Strategic Outsourcing. – Harvard Business Review, 1994. – 18 p.
10. Парусимова, Н.И. Банк иши ривожланиш тенденциялари ва Турли турдаги иқтисодий тизимларда банк маҳсулотларини трансформацияси: Диссертация автореферати. ... Иқтисодиёт фанлари доктори. Фанлар. - Санкт-Петербург, 2006 йил.
11. Пустовалова Ф.А., Федоскина Э.П. Рақамлаштириш банкнинг асосий тенденцияси сифатида 3.0 // Янги иқтисодий шароитларда банк секторини ривожлантириш йўналишлари: колл. талабалар, магистрантлар ва аспирантларнинг ишлари / эд. Н.Э. Соколинская, В.Э. Косарев. М.: Русайнс, 2017. С. 174-181.

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2023. № 9

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

